Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2025/3991

20.8.2025

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 8 juli 2025

inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Hongarije

(C/2025/3991)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden ([2]), en met name artikel 6, lid 1,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

Algemene overwegingen

(1) Verordening (EU) 2024/1263, die op 30 april 2024 in werking is getreden, bevat de doelstellingen van het kader voor economische governance, dat erop gericht is gezonde en houdbare overheidsfinanciën en duurzame en inclusieve groei en veerkracht te bevorderen door middel van hervormingen en investeringen, en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. De verordening bepaalt dat de Raad en de Commissie in de context van het Europees Semester multilateraal toezicht uitoefenen overeenkomstig de doelstellingen en vereisten van het VWEU. Het Europees Semester omvat met name de opstelling van en het toezicht op de uitvoering van landspecifieke aanbevelingen. De verordening bevordert ook de nationale verantwoordelijkheid voor het begrotingsbeleid en benadrukt de focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffendere en coherentere handhaving. Elke lidstaat moet bij de Raad en de Commissie een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn indienen met zijn budgettaire, hervormings- en investeringstoezeggingen, over een periode van vier of vijf jaar, afhankelijk van de duur van de nationale legislatuurperiode. Het netto-uitgavenpad ([3]) in die plannen voor de middellange termijn moet voldoen aan de voorwaarden van de verordening, met inbegrip van de vereisten om de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode op een plausibel neerwaarts pad te brengen of te houden of op een prudent niveau onder 60 % van het bruto binnenlands product (bbp) te houden en om het overheidstekort op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp te brengen en/of te houden. Indien een lidstaat zich overeenkomstig de criteria van de verordening verbindt tot relevante hervormingen en investeringen, kan de aanpassingsperiode met maximaal drie jaar worden verlengd.

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Netto-uitgaven zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 2, van Verordening (EU) 2024/1263: de overheidsuitgaven ongerekend: i) rente-uitgaven; ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde; iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd; iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's; v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

(2) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([4]), waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de RRF") is ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De RRF biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, en biedt door de Unie gefinancierde budgettaire stimulansen. Conform de prioriteiten van het Europees Semester voor de coördinatie van het economisch beleid, stimuleert de RRF het economisch en sociaal herstel alsmede duurzame hervormingen en investeringen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen en de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen.

(3) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad ([5]) ("de REPowerEU-verordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de Unie geleidelijk onafhankelijker te maken van de invoer van Russische fossiele brandstoffen. Dat draagt bij tot de energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en vergroot het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit voor energie en de energie-efficiëntie. Hongarije heeft een nieuw REPowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan zijn nationale herstel- en veerkrachtplan om belangrijke hervormingen en investeringen te financieren die de REPowerEU-doelstellingen helpen verwezenlijken.

(4) Op 11 mei 2021 heeft Hongarije overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Op grond van artikel 19 van die verordening heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de in bijlage V opgenomen beoordelingsrichtsnoeren. Op 15 december 2022 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit tot goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije vastgesteld ([6]), dat op 8 december 2023 is gewijzigd op grond van artikel 18, lid 2, om het REPowerEU-hoofdstuk erin op te nemen ([7]). De tranches worden vrijgegeven als de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, verklaart dat Hongarije de desbetreffende in het uitvoeringsbesluit van de Raad vastgelegde mijlpalen en streefdoelen op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Voor een bevredigende verwezenlijking is vereist dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen voor dezelfde hervorming of investering niet is teruggedraaid.

(5) Op 18 februari 2025 heeft de Raad op aanbeveling van de Commissie een aanbeveling tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structurele plan voor de middellange termijn van Hongarije aangenomen ([8]). Het plan is ingediend overeenkomstig artikel 11 en artikel 36, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2024/1263, bestrijkt de periode van 2025 tot en met 2028 en bevat een begrotingsaanpassing die over vier jaar is gespreid.

(6) Op 26 november 2024 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 het waarschuwingsmechanismeverslag 2025 goedgekeurd, waarin zij Hongarije noemt als een van de lidstaten waarvoor een diepgaande evaluatie nodig is. De Commissie heeft ook een aanbeveling aangenomen voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone, en een voorstel gedaan voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2025, waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([9]) aangenomen op 13 mei 2025 en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 10 maart 2025.

(7) Op 29 januari 2025 heeft de Commissie het kompas voor concurrentievermogen gepubliceerd, een strategisch kader dat de komende vijf jaar het mondiale concurrentievermogen van de EU moet stimuleren. Daarin worden de drie transformatieve voorwaarden voor duurzame economische groei vastgesteld: i) innovatie; ii) decarbonisatie en concurrentievermogen, en iii) veiligheid. Om de innovatiekloof te dichten, streeft de EU ernaar industriële innovatie te stimuleren, de groei van start-ups te ondersteunen door middel van initiatieven zoals de EU-strategie voor start-ups en scale-ups, en de invoering van geavanceerde technologieën zoals artificiële intelligentie en kwantumcomputing te bevorderen. Met het oog op een groenere economie heeft de Commissie een alomvattend actieplan voor betaalbare energie en een Clean Industrial Deal uiteengezet, opdat de overgang naar schone energie

([4]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([6]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 15 december 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije (doc. ST 15447/22).

([7]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 8 december 2023 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit van 15 december 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije (doc. ST 15964/23).

([8]) Aanbeveling van de Raad van 18 februari 2025 tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Hongarije, PB C, C/2025/1707, 18.3.2025.

([9]) Aanbeveling van de Raad van 13 mei 2025 over het economisch beleid van de eurozone (PB C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

kosteneffectief en concurrentievriendelijk blijft, met name voor energie-intensieve sectoren, en een motor is voor groei. Om buitensporige afhankelijkheden te verminderen en de veiligheid te vergroten, zet de Unie zich in voor sterkere mondiale handelspartnerschappen, gediversifieerde toeleveringsketens en een veilige toegang tot kritieke grondstoffen en schone energiebronnen. Die prioriteiten worden geschraagd door horizontale katalysatoren, namelijk vereenvoudiging van de regelgeving, verdieping van de eengemaakte markt, financiering van het concurrentievermogen en een spaar- en investeringsunie, bevordering van vaardigheden en hoogwaardige banen, en een betere coördinatie van het EU-beleid. Het kompas voor concurrentievermogen is afgestemd op het Europees Semester en zorgt ervoor dat het economisch beleid van de lidstaten in overeenstemming is met de strategische doelstellingen van de Commissie, waarbij een uniforme aanpak van economische governance wordt opgezet ter bevordering van duurzame groei, innovatie en veerkracht in de Unie.

(8) In 2025 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid zich ontwikkelen naast de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de problemen die zijn aangehaald in de relevante landspecifieke aanbevelingen van de afgelopen jaren. Deze landspecifieke aanbevelingen blijven evenzeer van belang voor de beoordeling van gewijzigde herstel- en veerkrachtplannen overeenkomstig artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241.

(9) De landspecifieke aanbevelingen 2025 hebben betrekking op de belangrijkste uitdagingen voor het economisch beleid die niet voldoende worden aangepakt met maatregelen in de herstel- en veerkrachtplannen, met inachtneming van de relevante uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen 2019-2024.

(10) Op 4 juni 2025 heeft de Commissie het landverslag 2025 voor Hongarije gepubliceerd. Daarin is de vooruitgang beoordeeld die Hongarije heeft geboekt bij de uitvoering van de relevante landspecifieke aanbevelingen en is de balans opgemaakt van de uitvoering door Hongarije van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse zijn in het landverslag de dringendste uitdagingen voor Hongarije in kaart gebracht. Ook is daarin de vooruitgang beoordeeld die Hongarije heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie voor 2030 inzake werkgelegenheid, vaardigheden en vermindering van armoede en sociale uitsluiting, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(11) De Commissie heeft uit hoofde van artikel 5 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 een diepgaande evaluatie uitgevoerd voor Hongarije. De belangrijkste bevindingen van de beoordeling door de Commissie van macro-economische kwetsbaarheden voor Hongarije voor de toepassing van die verordening zijn gepubliceerd op 13 mei 2025. ([10]) De Commissie heeft op 4 juni 2025 geconcludeerd dat Hongarije wordt geconfronteerd met macro-economische onevenwichtigheden. Met name de kwetsbaarheden die in de eerste plaats verband houden met het concurrentievermogen en de behoeften op het gebied van overheidsfinanciering, zijn nog altijd relevant. De snelle loongroei heeft het kostenconcurrentievermogen de afgelopen jaren aangetast, en er is nog steeds sprake van een inflatoire druk die sterker is dan in de rest van de EU, terwijl het economische herstel traag verloopt en onderhevig is aan neerwaartse risico's. De betalingsbalans vertoonde in 2024 een overschot, maar beleidsmaatregelen die gericht zijn op het stimuleren van de binnenlandse vraag, vormen risico's voor de externe houdbaarheid. Het overheidstekort is in 2024 gedaald als gevolg van lagere investeringen en lagere uitgaven aan energiesubsidies, maar ligt alsnog hoog, en het is niet de verwachting dat hier in dit of volgend jaar veel verbetering in zal optreden. De overheidsschuldquote is niet gedaald en de schuldaflossingskosten en bruto-financieringsbehoeften liggen nog altijd hoog. De link tussen banken en staten is versterkt als gevolg van fiscale prikkels voor binnenlandse banken voor de opkoop van overheidsschulden. De huizenprijzen zijn in 2024 aanzienlijk gestegen als gevolg van de hoge vraag, die nog verder is toegenomen als gevolg van de vraag ter ondersteuning van overheidsmaatregelen. Er is beperkte vooruitgang geboekt op beleidsgebied. Hongarije moet permanente begrotingsmaatregelen invoeren en minder afhankelijk worden van tijdelijke uitzonderlijke winstbelastingen of bezuinigingen op investeringen. Er was sprake van een krap monetair beleid, maar de doeltreffendheid ervan is verzwakt als gevolg van overheidsinterventies: er worden nog altijd niet-doelgerichte subsidies en leningen aan huishoudens en bedrijven verstrekt en de maatregelen met betrekking tot de rentevoet op leningen beperken de doeltreffendheid van het monetair beleid. Tegelijkertijd zorgen huisvestingssubsidies en regelingen met betrekking tot preferentiële leningen nog steeds voor een verstoring van de woningmarkt en het verhogen van de druk op de huizenprijzen.

Beoordeling van het jaarlijks voortgangsverslag

(12) Op 18 februari 2025 heeft de Raad voor Hongarije de volgende maximale groeipercentages van de netto-uitgaven aanbevolen: 4,3 % in 2025, 4,0 % in 2026, 3,9 % in 2027 en 3,7 % in 2028. Deze percentages stemmen overeen met de maximale cumulatieve groeipercentages die zijn berekend op basis van referentiejaar 2023, namelijk 9,1 % in

([10]) SWD(2025) 127 final.

2025, 13,5 % in 2026, 17,9 % in 2027 en 22,2 % in 2028. In 2025-2026 vallen deze maximale groeipercentages van de netto-uitgaven samen met het correctieve pad overeenkomstig artikel 3, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1467/97, zoals aanbevolen door de Raad op 18 februari 2025 om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie ([11]). Op 30 april 2025 heeft Hongarije zijn jaarlijkse voortgangsverslag ([12]) ingediend over de getroffen maatregelen als antwoord op de aanbeveling van de Raad van 18 februari 2025 om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie en de uitvoering van hervormingen en investeringen die tegemoetkomen aan de belangrijkste uitdagingen die in de landspecifieke aanbevelingen van het Europees Semester zijn vastgesteld. Het jaarlijkse voortgangsverslag weerspiegelt ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Hongarije over de vooruitgang bij de verwezenlijking van zijn herstel- en veerkrachtplan overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241.

(13) De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan zijn een existentiële uitdaging voor de Europese Unie. De Commissie heeft aanbevolen de nationale ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact op gecoördineerde wijze te activeren ter ondersteuning van de inspanningen van de EU om tot een snelle en aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven te komen, en dit voorstel is door de Europese Raad van 6 maart 2025 positief ontvangen. Naar aanleiding van het verzoek van Hongarije van 30 april 2025 heeft de Raad op 8 juli 2025 op aanbeveling van de Commissie een aanbeveling aangenomen op grond waarvan Hongarije mag afwijken van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven en deze mag overschrijden ([13]).

(14) Op basis van door Eurostat gevalideerde gegevens ([14]) is het overheidstekort van Hongarije gedaald van 6,7 % van het bbp in 2023 tot 4,9 % in 2024, terwijl de overheidsschuld is gestegen van 73,0 % van het bbp eind 2023 tot 73,5 % eind 2024. Volgens de berekeningen van de Commissie komen deze ontwikkelingen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 2,3 % in 2024. In het jaarlijkse voortgangsverslag raamt Hongarije de groei van de netto-uitgaven in 2024 op 2,3 %. Op basis van de ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([15]), die zowel nationaal als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2024 contractief (3,3 % van het bbp).

(15) Volgens het jaarlijkse voortgangsverslag wordt in het macro-economische scenario dat aan de begrotingsprognoses van Hongarije ten grondslag ligt, uitgegaan van een reële bbp-groei van 2,5 % in 2025, terwijl de GICP-inflatie wordt geraamd op 4,5 % in 2025. Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zal het reële bbp in 2025 groeien met 0,8 % en in 2026 met 2,5 %, met een GICP-inflatie van 4,1 % in 2025 en 3,3 % in 2026.

(16) In het jaarlijks voortgangsverslag wordt uitgegaan van een daling van het overheidstekort tot 4,1 % van het bbp in 2025, terwijl de overheidsschuldquote eind 2025 naar verwachting zal dalen tot 73,1 %. Deze ontwikkelingen komen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 7,4 % in 2025. In de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie wordt voor 2025 een overheidstekort van 4,6 % van het bbp voorspeld. De daling van het tekort in 2025 komt met name voort uit lagere rente-uitgaven als gevolg van afnemende couponbetalingen op geïndexeerde obligaties, en verder afnemende subsidies aan nutsbedrijven voor de verliezen als gevolg van de begrenzing van de energieprijzen voor huishoudens. Volgens de berekeningen van de Commissie komen deze ontwikkelingen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 6,1 % in 2025. Als gevolg van de lagere nationaal gefinancierde uitgaven ligt dit percentage lager dan het door de Hongaarse autoriteiten in het jaarlijks voortgangsverslag geraamde percentage. In de prognose van de Commissie wordt uitgegaan van een hoger tekort wegens beduidend lagere inkomsten uit belastingen op productie en inkomstenbelasting als gevolg van de zwakkere bbp-groei. Op basis van de ramingen van de Commissie is de begrotingskoers, die zowel nationaal als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2025 expansief (0,4 % van het bbp). De overheidsschuldquote zal naar verwachting stijgen tot 74,5 % eind 2025. De toename van de schuldquote in 2025 weerspiegelt voornamelijk het effect van het hoge overheidstekort en een positieve “stock-flow adjustment” als gevolg van de hoge rentebetalingen in contanten in het voorgaande jaar.

([11]) Aanbeveling van de Raad om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie in Hongarije (PB C, C/2025/5896).

([12]) De jaarlijkse voortgangsverslagen 2025 zijn beschikbaar op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([13]) Aanbeveling van de Raad van 8 juli 2025 houdende toestemming voor Hongarije om af te wijken van de in Verordening (EU) 2024/1263 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven (activering van de nationale ontsnappingsclausule), PB C, C/2025/3968, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3968/oj.

([14]) Euro-indicatoren van Eurostat, 22.4.2025.

([15]) De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid – zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de EU-begroting wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen.

(17) Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zullen in 2025 overheidsuitgaven ten belope van 0,4 % van het bbp worden gefinancierd met niet-terugbetaalbare steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit, tegenover 0,2 % van het bbp in 2024 ([16]). Uitgaven die met niet-terugbetaalbare steun uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden gefinancierd, maken hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk zonder rechtstreekse gevolgen voor het overheidssaldo en de overheidsschuld van Hongarije.

(18) De defensie-uitgaven van de overheid in Hongarije bedroegen 1,1 % van het bbp in 2021, 1,4 % van het bbp in 2022 en 1,9 % van het bbp in 2023 ([17]). Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zullen de defensie-uitgaven zowel in 2024 als in 2025 2,0 % van het bbp bedragen. Dit komt overeen met een stijging van 0,9 procentpunten van het bbp ten opzichte van 2021. Gedurende de periode dat de nationale ontsnappingsclausule is geactiveerd (2025-2028), kan Hongarije de overheidsuitgaven herprioriteren of de overheidsinkomsten doen toenemen, zodat langdurige hogere defensie-uitgaven de budgettaire houdbaarheid op middellange termijn niet in gevaar zouden brengen.

(19) Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zullen de netto-uitgaven van Hongarije toenemen met 6,1 % in 2025 en met 8,6 % in 2024 en 2025 samen. Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zal de groei van de netto-uitgaven van Hongarije in 2025 naar verwachting hoger zijn dan de in het correctieve pad aanbevolen maximale groei, wat overeenkomt met een jaarlijkse afwijking ([18]) van 0,7 % van het bbp. Wanneer 2024 en 2025 samen worden beschouwd, zal het cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven ook boven het aanbevolen maximale groeipercentage uitkomen. Op basis van de huidige ramingen van de defensie-uitgaven valt de verwachte afwijking binnen de door de nationale ontsnappingsclausule geboden flexibiliteitsmarge. De procedure bij buitensporige tekorten voor Hongarije wordt daarmee opgeschort.

(20) Daarnaast heeft de Raad Hongarije aanbevolen de noodsteunmaatregelen voor energie vóór het stookseizoen 2024/2025 af te bouwen. Volgens de voorjaarsprognose 2025 van de Commissie bedragen de netto-begrotingskosten ([19]) van de noodsteunmaatregelen voor energie naar schatting 1,0 % van het bbp in 2024, maar zullen zij naar verwachting in 2025 afnemen tot 0,5 %. Meer in het bijzonder zijn de subsidies aan nutsbedrijven voor de verliezen als gevolg van de begrenzing van de energieprijzen voor huishoudens van kracht gebleven. De noodsteunmaatregelen voor energie zijn niet vóór het stookseizoen 2024/2025 afgebouwd. Dit is niet in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad.

(21) Het jaarlijkse voortgangsverslag omvat geen begrotingsprognoses voor de periode na 2025. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognoses bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie uitgegaan van een overheidstekort van 4,7 % van het bbp in 2026. De lichte stijging van het overheidstekort in 2026 komt met name voort uit de gevolgen van de hogere belastingvrijstellingen voor moeders en de loonsverhogingen en bonussen in de overheidssector. Deze ontwikkelingen komen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 6,0 % in 2026. Op basis van de ramingen van de Commissie zal de begrotingskoers, die zowel nationaal als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2026 naar verwachting expansief zijn (1,0 % van het bbp). De overheidsschuldquote zal volgens de Commissie dalen tot 74,3 % eind 2026. De daling van de schuldquote in 2026 komt voornamelijk voort uit de hogere nominale bbp-groei.

Belangrijkste beleidsuitdagingen

(22) Sommige praktijken verstoren de werking van de financiële en retailmarkt, wat ook een beperkende werking op de doeltreffendheid van het monetaire beleid kan hebben. Hoewel de renteplafonds op bankdeposito's en bedrijfsleningen in 2024 geleidelijk werden afgeschaft, wordt algemeen verwacht dat banken de rente op leningen zullen verlagen. Om de binnenlandse vraag te stimuleren, wordt bovendien op grote schaal gebruikgemaakt van gesubsidieerde leningen aan huishoudens en bedrijven, alsook van door de overheid gereguleerde hypotheekrentetarieven. Het aandeel gesubsidieerde leningen blijft hoog in vergelijking met het niveau van vóór COVID19, met suboptimale kapitaaltoewijzingen tot gevolg door het financieren van projecten met een laag rendement en beperkte productiviteitswinsten. Hoewel de prijsplafonds voor levensmiddelen in 2024 geleidelijk werden afgeschaft, heeft de overheid in 2025 het verschil tussen de inkoopprijzen van de detailhandel en de verkoopprijzen van een breed scala aan levensmiddelen geplafonneerd.

([16]) Volgens de richtsnoeren voor de statistische registratie van de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden, net als bij "traditionele" EU-subsidies, de met subsidies vanuit de herstel- en veerkrachtfaciliteit te financieren uitgaven in de nationale rekeningen geregistreerd op het moment dat zij worden gedaan, en worden zij in de tijd en qua omvang gekoppeld aan toegerekende inkomsten van de EU, ongeacht het tijdstip van de betalingen in contanten, die afhankelijk zijn van de bevredigende verwezenlijking van de mijlpalen en streefdoelen. Hongarije heeft tot dusver geen RRF-betalingsverzoek ingediend en heeft uitsluitend voorfinancieringen uitbetaald gekregen. Eurostat (2021) Guidance note on the statistical recording of the Recovery and Resilience Facility.

([17]) Eurostat, overheidsuitgaven via classificatie van overheidsfuncties (COFOG). Als gevolg van methodologische verschillen tussen de COFOG- en NAVO-definities kunnen de uitgaven op basis van de COFOG-definitie afwijken van de uitgaven op basis van de NAVO-definitie.

([18]) Vanaf 2026 zullen deze cijfers worden opgenomen in de controlerekening die is vastgesteld bij artikel 22 van Verordening (EU) 2024/1263.

([19]) Het cijfer geeft het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van die maatregelen, inclusief inkomsten en uitgaven en, in voorkomend geval, ongerekend de inkomsten uit belastingen op uitzonderlijke winsten van energieleveranciers.

(23) Zwakke punten in de begrotingsplanning en -uitvoering hebben in het verleden een negatief effect gehad op de transparantie van beleid en de expansieve bevoordeling van het begrotingsbeleid vergroot. De zeer snelle goedkeuring van de jaarlijkse begrotingen sinds 2016 — met uitzondering van 2024 — heeft de betrouwbaarheid van de macro-economische en budgettaire prognoses doen afnemen. De invoering van de "noodtoestand", die sinds 2020 van kracht is, heeft de discretionaire bevoegdheid bij de uitvoering van jaarlijkse begrotingen verruimd. Het nationale begrotingskader van Hongarije heeft niet geleid tot een voorzichtigere begrotingskoers en gaat samen met een aantal tekortkomingen, waaronder de procyclische kenmerken van de schuldregel en de zwakke handhaving van de begrotingsplanning op middellange termijn. Frequente en ingrijpende herzieningen van de begrotingsdoelstellingen hebben de rol van de begroting als anker voor marktdeelnemers ondermijnd en de geloofwaardigheid van de begrotingsplannen voor de middellange termijn in twijfel getrokken. Door de begrotingsplanning voor de middellange termijn te baseren op meerjarige uitgavenplafonds, zoals uiteengezet in de herziene begrotingsregels van de EU, zou de expansieve bevoordeling van het begrotingsbeleid worden aangepakt. Het mandaat en de operationele capaciteit van de Hongaarse begrotingsraad zijn nog altijd beperkt. De nieuwe structuren voor het beheer van overheidsfondsen, zoals trusts van openbaar belang, verzwakken het begrotingstoezicht, aangezien zij lijken te functioneren zonder doeltreffende controlemechanismen.

(24) Het effect van de vergrijzing zal de uitdagingen op het gebied van de houdbaarheid van de Hongaarse begroting op lange termijn verder vergroten. De verhouding tussen de bevolking in de werkende leeftijd en personen van 65 jaar of ouder zal tegen 2070 naar verwachting afnemen tot 1,8 ten opzichte van 2,9 in 2023. Bijgevolg zullen de pensioenuitgaven naar verwachting aanzienlijk stijgen, van ongeveer 7,7 % van het bbp in 2022 tot meer dan 12 % van het bbp in 2070. Volgens de schuldhoudbaarheidsanalyse van de Commissie is er sprake van grote begrotingsrisico's op de middellange termijn en van middelgrote risico's op de lange termijn. De opzet van het pensioenstelsel leidt tot problemen op het gebied van kansengelijkheid, bijvoorbeeld in de vorm van hogere pensioenuitgaven voor mensen met een hoog inkomen en grote pensioenkloven tussen gepensioneerden uit verschillende leeftijdsgroepen vanwege de gevoeligheid van de pensioenberekeningsmethode voor schommelingen in het nationale gemiddelde loon. Het minimumpensioen is sinds 2008 nominaal ongewijzigd gebleven en is niet voldoende doeltreffend om toereikende pensioenen te waarborgen voor mensen die niet zonder onderbreking hebben gewerkt en tijdens hun loopbaan een laag gemiddeld inkomen hebben ontvangen.

(25) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Daarvan wordt verwacht dat zij helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld. Om het concurrentievermogen van Hongarije op lange termijn te stimuleren door middel van de groene en de digitale transitie, en tegelijk sociale rechtvaardigheid te waarborgen, is het van essentieel belang om binnen deze krappe termijn de laatste hand te leggen aan de doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk. In de mededeling van de Commissie NextGenerationEU – De weg naar 2026, die op 4 juni 2025 is goedgekeurd, wordt het toepasselijke tijdschema voor het aflopen van de faciliteit verduidelijkt en worden richtsnoeren verstrekt aan de lidstaten om ervoor te zorgen dat de faciliteit op 31 augustus 2026 maximaal is uitgevoerd; ook wordt erin uiteengezet hoe de herstel- en veerkrachtplannen verder kunnen worden gestroomlijnd en welke belangrijke opties er kunnen worden overwogen bij de herziening van die plannen, en wordt het belang benadrukt van een zorgvuldige gezamenlijke planning in de aanloop naar de indiening van de laatste betalingsverzoeken in 2026. Om de toezeggingen van het herstel- en veerkrachtplan uiterlijk augustus 2026 na te leven, is het essentieel dat Hongarije dringend de uitvoering van hervormingen en investeringen versnelt door de desbetreffende uitdagingen aan te pakken, in de eerste plaats door snel de nodige maatregelen uit te voeren om een doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de EU te waarborgen. Het versterken van het kader voor corruptiebestrijding en het vergroten van de concurrentie bij overheidsopdrachten zijn in dit verband essentiële elementen en bovendien van cruciaal belang voor het verbeteren van het ondernemingsklimaat en het bevorderen van het concurrentievermogen. De systematische betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft van essentieel belang om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan.

(26) In Hongarije is vaart gezet achter de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's, die steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en het Cohesiefonds (CF) omvatten. Het is belangrijk de inspanningen voort te zetten om ervoor te zorgen dat deze programma's snel worden uitgevoerd en de impact ervan in de praktijk wordt gemaximaliseerd. Daarnaast is het voor de succesvolle uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's van essentieel belang dat Hongarije met spoed de hangende kwesties in verband met randvoorwaarden oplost, met name de hangende kwesties in verband met de naleving van het Handvest van de grondrechten en de bescherming van de financiële belangen van de Unie. Hongarije onderneemt al actie in het kader van zijn cohesiebeleidsprogramma's om het concurrentievermogen en de groei te stimuleren, en tegelijkertijd de sociale cohesie te versterken. Tegelijkertijd blijft Hongarije met een aantal uitdagingen kampen, onder meer met betrekking tot het vergroten van het concurrentievermogen in het kader van de industriële transitie, het versterken van de innovatie- en digitale capaciteiten, het versnellen van de energietransitie, het verbeteren van de toegang tot betaalbare huisvesting, met inbegrip van sociale huisvesting, de bijscholing en integratie op de arbeidsmarkt van kansarme groepen, het bestrijden van armoede, sociale uitsluiting en ongelijkheden op onderwijsgebied, en het vergroten van de waterweerbaarheid. Overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060 moet Hongarije – in het kader van

de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsfondsen – elk programma evalueren en daarbij onder andere rekening houden met de uitdagingen die in de landspecifieke aanbevelingen 2024 in kaart zijn gebracht. In het voorstel van de Commissie van 1 april 2025 ([20]) wordt de termijn voor de indiening van een beoordeling – voor elk programma – van de resultaten van de tussentijdse evaluatie verlengd tot na 31 maart 2025. Het biedt ook flexibiliteit om de uitvoering van programma's te helpen versnellen en de lidstaten te stimuleren middelen van het cohesiebeleid toe te wijzen aan vijf strategische prioritaire gebieden van de Unie, namelijk concurrentievermogen op het gebied van strategische technologieën, defensie, huisvesting, waterweerbaarheid en energietransitie, en aan investeringen in vaardigheden in prioritaire sectoren terwijl er in ESF+-programma's aandacht blijft gaan naar de meest kwetsbare personen.

(27) Het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) biedt de mogelijkheid om te investeren in een belangrijke strategische prioriteit van de EU door het concurrentievermogen van de EU te versterken. STEP wordt aangewend via elf bestaande EU-fondsen. De lidstaten kunnen ook bijdragen aan het InvestEU-programma ter ondersteuning van investeringen op prioritaire gebieden. Hongarije zou deze initiatieven optimaal kunnen benutten om de ontwikkeling of productie van kritieke technologieën, waaronder schone en hulpbronnenefficiënte technologieën, te ondersteunen.

(28) Naast de economische en sociale uitdagingen die in het herstel- en veerkrachtplan en andere EU-fondsen aan bod komen, zou Hongarije de resterende uitdagingen in verband met het ondernemingsklimaat, toegang tot financiering, innovatie, de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen, subsidies voor fossiele brandstoffen, elektriciteitsbalancering, waterbeheer, onderwijs, de vaardighedenniveaus, de integratie van kansarme groepen op de arbeidsmarkt, sociale bijstand, sociale dialoog en huisvesting, doeltreffend moeten aanpakken.

(29) Zoals vastgesteld in het kompas voor concurrentievermogen moeten alle EU-, nationale en lokale instellingen zich sterk inspannen om eenvoudigere regels op te stellen en de administratieve procedures sneller te laten verlopen. De Commissie heeft ambitieuze doelen gesteld om de administratieve lasten te verminderen: met ten minste 25 % en ten minste 35 % voor kmo's, en heeft nieuwe instrumenten gecreëerd om die doelen te bereiken, waaronder een systematische stresstest van het corpus van EU-wetgeving en een intensievere dialoog met belanghebbenden. Om aan deze ambitie tegemoet te komen, moet ook Hongarije actie ondernemen. 49 % van de bedrijven beschouwt de complexiteit van de administratieve procedures als een probleem bij het zakendoen in Hongarije ([21]). Het zwakke ondernemingsklimaat is nog altijd een belangrijke factor die innovatie in de weg staat. Volgens de indicatoren voor het meten van het concurrentievermogen behoorde Hongarije in 2024 tot de slechtst presterende landen in de EU. Bedrijven hebben te kampen met een hoge mate van volatiliteit in de regelgeving, waardoor het lastig is bedrijfsplanning voor de lange termijn te ontwikkelen. Het grote publiek en de belanghebbenden worden niet geraadpleegd over belangrijke wetsontwerpen, aangezien deze vaak door individuele leden in het parlement worden ingediend in plaats van door de regering, waardoor er geen openbare raadpleging vereist is. De overheid maakt nog steeds op grote schaal gebruik van nooddecreten om wetgeving te wijzigen tijdens de "noodtoestand" die de afgelopen vijf jaar om verschillende redenen voortdurend is verlengd. De langdurige noodtoestand belemmert de openbare raadpleging en biedt ruimte aan plotselinge, vaak grote beleidsveranderingen die de normale bedrijfsvoering kunnen verstoren. Het gebrek aan gelijke behandeling van ondernemingen belemmert de concurrentie. Er is sprake van een geconcentreerde marktstructuur en op bepaalde markten is sprake van concurrentie tussen slechts een klein aantal bedrijven ([22]). Verschillende diensten zijn toevertrouwd aan staatsbedrijven of particuliere ondernemingen die hun bedrijfsactiviteiten uitvoeren zonder enige vorm van concurrentie. Ook het grootschalige gebruik van raamovereenkomsten bij openbare aanbestedingsprocedures leidt tot een beperking van het concurrentievermogen door ervoor te zorgen dat afnemers afhankelijk zijn van bepaalde ondernemingen, waardoor deze ondernemingen een dominante marktpositie kunnen verwerven. De detailhandel in het bijzonder heeft te maken met een onstabiel ondernemingsklimaat. Detailhandelaren hebben daarnaast te kampen met administratieve maatregelen, zoals plafonds voor detailhandelsprijzen, beperkingen van de verkoopmarges, verplichte kortingen, een verbod op de verkoop van levensmiddelen 48 uur vóór de vervaldatum, en de verplichte vermelding van onlineprijzen. Beleidsmaatregelen en hoge belastingen verminderen het concurrentievermogen van detailhandelaren.

Het toenemende gebruik van sectorspecifieke belastingen verhoogt de complexiteit van het belastingstelsel en heeft onevenredige gevolgen voor grotere ondernemingen die vaak in buitenlandse handen zijn. In 2023 bedroegen de inkomsten uit sectorspecifieke belastingen 2,7 % van het bbp. De zwaarst getroffen sectoren zijn het bankwezen, de energiesector, de detailhandel, de bouwmaterialensector, de verzekeringssector, de telecommunicatiesector en de nutsbedrijven. De overheid houdt zich bezig met zakelijke transacties en verdringt particuliere marktdeelnemers door met gesubsidieerde financiering verschillende grote ondernemingen op te kopen of deze koop te vergemakkelijken. Vooral buitenlandse eigenaren zijn middels verschillende staatsinterventies gedwongen hun bedrijven te verkopen, waardoor de oprichting van nationale kampioenen in de vorm van staatsbedrijven of aan de regering gelinkte bedrijven wordt vergemakkelijkt. Het toenemende aantal private-equityfondsen brengt nieuwe uitdagingen teweeg. Deze bedrijfsstructuur wordt met name gebruikt door personen die banden met de overheid

([20]) Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie (COM(2025) 123 final).
([21]) Flash Report Eurobarometer over de houding van bedrijven ten opzichte van corruptie in de EU (april 2024).
([22]) Het verslag "Business Ready" van de Wereldbank.

hebben, omdat de structuur garant staat voor anonimiteit, zoals ook het geval is bij offshorebedrijven. Private-equityfondsen zijn de afgelopen jaren aanzienlijk in aantal en omvang toegenomen en vertegenwoordigden in 2024 meer dan 2,5 % van het bbp. Private-equityfondsen bestaan steeds vaker uit beleggers die in bedrijven investeren waaraan overheidsopdrachten en concessies met een hoge waarde zijn gegund, met een sterke aanwezigheid in zakelijke transacties met de overheid. Het zwakke ondernemingsklimaat heeft bijgedragen tot de uitholling van het concurrentievermogen en het belemmeren van investeringen, en leidt uiteindelijk tot een hogere inflatie en een traag economisch herstel, zoals blijkt uit de diepgaande evaluatie van Hongarije in het kader van de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden.

(30) De kapitaalmarkten die als financieringskanalen voor start-ups en zeer innovatieve kleine en middelgrote ondernemingen kunnen fungeren, zijn in Hongarije onderontwikkeld. In 2023 bedroeg de kapitalisatie van de aandelenmarkten 17,6 % van het bbp (tegenover een EU-gemiddelde van 68 %). Recente beleidsmaatregelen hebben de ontwikkeling van de kapitaalmarkten verder belemmerd, zoals belastingvrije langlopende obligaties voor retailbeleggers en fiscale stimulansen voor investeringen in woningen.

(31) De O&O-intensiteit is in de afgelopen tien jaar slechts marginaal toegenomen en lag in 2023 nog steeds ruim onder het EU-gemiddelde (1,4 % tegenover 2,2 % van het bbp). De overheidsuitgaven voor O&O, onder meer voor universiteiten, behoren tot de laagste in de EU, een gegeven dat wetenschappelijke excellentie in de weg staat. De aanhoudende reorganisatie van onderzoeksinstituten en de onduidelijke mechanismen voor interne evaluatie dragen bij tot onzekere arbeidsomstandigheden voor onderzoekers. Bureaus voor technologieoverdracht zijn nog niet voldoende ingebed in en geaccepteerd door academische kringen, en de spin-offkanalen zijn nog niet voldoende ontwikkeld. De samenwerking tussen de academische wereld en het bedrijfsleven blijft voornamelijk beperkt tot gevestigde ondernemingen met banden met universiteiten. Als gevolg van de zware administratieve lasten en de niet altijd duidelijke subsidiabiliteitsregels voor innovatie-uitgaven kan slechts een klein aantal — vooral grote — bedrijven innovaties uitvoeren en gebruikmaken van de verschillende beschikbare subsidies.

(32) Hongarije is nog steeds sterk afhankelijk van Rusland voor de levering van fossiele brandstoffen. In 2024 was meer dan 70 % van het aardgas en meer dan 80 % van de ruwe olie afkomstig uit Rusland. De pogingen van Hongarije om zich los te maken van de afhankelijkheid van Rusland, verlopen traag.

(33) Hongarije verstrekt aanzienlijke subsidies voor fossiele brandstoffen en er is geen plan voor een geleidelijke afschaffing vóór 2030. Subsidies voor fossiele brandstoffen die geen doelgerichte oplossing voor energiearmoede of reële problemen op het gebied van energiezekerheid bieden, en die elektrificatie in de weg staan en niet cruciaal zijn voor het concurrentievermogen van het bedrijfsleven, moeten als eerste geleidelijk worden afgeschaft. De Hongaarse subsidies voor fossiele brandstoffen, onder meer in de vorm van programma's voor de verlaging van energiekosten, teruggaaf van de belasting over de toegevoegde waarde voor stadsverwarming op basis van aardgas, en terugbetaling van accijnzen voor het gebruik van diesel in de landbouw, zijn vanuit economisch oogpunt inefficiënt, houden de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen in stand en ontmoedigen de elektrificatie van de woonsector. De verlaging en geleidelijke afschaffing van deze subsidies is in overeenstemming met de toezeggingen van de EU en kan Hongarije helpen de overheidsuitgaven onder controle te houden.

(34) Zonder meer systeemflexibiliteit slaagt de snelle uitrol van hernieuwbare energie er niet in de afhankelijkheid van de invoer van elektriciteit te beperken. Dit heeft geleid tot een zeer hoge mate van volatiliteit van de groothandelsprijzen voor elektriciteit per individuele dag. Huishoudelijke consumenten hebben beperkte toegang tot dynamische prijzen en de uitrol van slimme meters is laag (minder dan 10 %), een gegeven dat ook de flexibiliteit belemmert. De beperkte grensoverschrijdende handel belet Hongarije de voordelen van de eengemaakte markt ten volle te benutten doordat het land de elektriciteit niet daar kan leveren waar de vraag het hoogst is. Daarnaast heeft de geringe concurrentie op de Hongaarse balanceringsmarkt hogere kosten tot gevolg. De energieprijzen voor bedrijven in Hongarije behoren tot de hoogste in de EU. De invoer van energie is in 2024 afgenomen, maar bevindt zich alsnog op een hoog niveau. Hierdoor is het externe saldo kwetsbaar voor stijgingen van de energieprijzen, een van de uitdagingen die in het kader van de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden is vastgesteld.

(35) Hongarije wordt steeds meer blootgesteld aan klimaatrisico's, zoals blijkt uit de droogte waar het land in 2022, maar ook in 2024, mee te kampen had en die tot aanzienlijke verliezen in de landbouwsector heeft geleid. De geringe administratieve capaciteit en ontoereikende groene infrastructuur ondermijnen de algehele waterweerbaarheid van Hongarije en, meer in het bijzonder, zijn natuurlijke waterretentiecapaciteit. Daarnaast is er sprake van een slechte waterkwaliteit als gevolg van verontreiniging door de landbouw en de industrie en door mensen veroorzaakte verontreiniging, waarbij slechts 11,3 % van de oppervlaktewateren in een goede ecologische toestand verkeert (tegenover het EU-gemiddelde van 37,3 %). Hongarije boekt weinig vooruitgang bij het omarmen van de circulaire economie, en er gaat onvoldoende aandacht uit naar hergebruik, reparatie en recycling. Volgens gegevens uit 2023 lagen de hulpbronnenproductiviteit van Hongarije van 1,33 EUR/kg en het circulair materiaalgebruik van 5,9 % ruim onder het EU-gemiddelde (van 2,74 EUR/kg en 11,8 %) en is er geen sprake van convergentie. De geringe toewijzing van middelen en de ontoereikende verwerkingscapaciteit in de afvalbeheersector hebben geleid tot relatief lage recyclingpercentages en een te grote afhankelijkheid van het storten van afval.

(36) Het concurrentie- en innovatiepotentieel van Hongarije wordt belemmerd door zwakke basisvaardigheden onder kansarme studenten en studenten in beroepsonderwijs en -opleiding, een laag aantal afgestudeerden met een tertiair opleidingsniveau en beperkte bij- en omscholing voor kwetsbare groepen. Door de grote ongelijkheden in het

onderwijs, die met name Roma treffen, beschikt één op de twee kansarme leerlingen over geringe basisvaardigheden. Uit de PISA-enquête van 2022 blijkt een van de grootste verschillen in gemiddelde prestaties op het gebied van wiskunde tussen algemene onderwijsrichtingen en beroepsonderwijs in de EU, grotendeels als gevolg van sociaal-economische verschillen. De deelname aan beroepsonderwijs en -opleiding neemt toe, maar het systeem is nog altijd onvoldoende toegankelijk ([23]) en de driejarige programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding — die minder gericht zijn op algemeen onderwijs — bieden geen directe toegang tot onderwijstrajecten die tot hogere kwalificatieniveaus leiden. Tekorten aan leerkrachten zijn een dringend punt van zorg tegen de achtergrond van een vergrijzende beroepsbevolking, met name in de meest achtergestelde regio's en plattelandsgebieden. In 2024 heeft Hongarije een begin gemaakt met een grote hervorming van het stelsel van salarissen van leerkrachten, medegefinancierd vanuit het ESF+. Daarnaast zouden een grotere autonomie van leerkrachten en een systeem voor de beoordeling van leerkrachten dat innovatieve en inclusieve pedagogische onderwijsbenaderingen beloont, kunnen helpen goed presterende kandidaten aan te trekken en jonge leerkrachten te behouden. Ondanks een toenemende vraag naar hooggekwalificeerde arbeidskrachten behoort het aantal afgestudeerden met een tertiair opleidingsniveau nog altijd tot de laagste in de EU. In combinatie met het lage aantal afgestudeerden in de vakken wetenschap, technologie, engineering en wiskunde, belemmert dit Hongarije nog verder om investeringen in hightechsectoren aan te trekken.

(37) Ondanks de hoge gemiddelde arbeidsparticipatiegraad worden sommige kansarme groepen, waaronder laagopgeleiden, personen met een handicap en Roma, nog steeds geconfronteerd met belemmeringen bij de toegang tot mogelijkheden voor om- en bijscholing, alsook bij hun overgang naar een stabiele baan. Dit arbeidspotentieel is nog altijd onbenut, terwijl Hongarije tegelijkertijd afhankelijk is van buitenlandse werknemers. Voor kansarme groepen is er nog ruimte voor verbetering wat betreft de beschikbaarheid van doeltreffende om- en bijscholingsmogelijkheden en passende ondersteunende diensten op maat, met inbegrip van de ontwikkeling van transversale vaardigheden, gezondheids- en psychologische ondersteuning en ondersteuning bij het zoeken naar werk. De recente wijziging van het rechtskader voor actief arbeidsmarktbeleid creëert meer mogelijkheden om het opleidingsaanbod te bevorderen en er is ruimte voor verbetering van de capaciteiten van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening op dit gebied. De gemiddelde duur van werkloosheid is meer dan twaalf maanden. De werkloosheidsuitkering van drie maanden beperkt de tijd voor het vinden van een geschikte baan of adequate bijscholingsmogelijkheden en verhoogt het risico op banen van lage kwaliteit, langdurige werkloosheid en armoede.

(38) De sociale dialoog tussen werkgevers en vakbonden is nog altijd beperkt, met name in de publieke sector. Hoewel het tripartiete forum in de particuliere sector in 2024 de beschikking kreeg over een rechtskader voor onderhandelingen over minimumlonen, werden belangrijke economische beleidsmaatregelen die in 2024 en 2025 werden voorgesteld, vastgesteld zonder raadpleging van de betrokken werkgevers en vakbonden. De rechten van werknemers in de overheidssector zijn geleidelijk uitgehold. Voor bepaalde groepen werknemers in de publieke sector is een afzonderlijk arbeidsstatuut gecreëerd, waardoor zij minder goed in staat zijn hun collectieve belangen te behartigen.

(39) Sociale uitsluiting en armoede nemen toe, met name onder kinderen, ouderen en personen met een handicap. De vermogensongelijkheid is aanzienlijk toegenomen en behoort tot de hoogste in de EU. Het belastingstelsel bevoordeelt huishoudens met een hoog inkomen, terwijl de meeste sociale steun wordt verleend door middel van belastingkredieten. De toereikendheid van het minimuminkomen, met name dat van de werkloosheidsuitkeringen (FHT), is een van de laagste in de EU. In 2023 zijn de effecten van sociale uitkeringen op het terugdringen van armoede (met name onder kinderen) verder afgenomen, en zijn nog altijd beperkt waar het de vermindering van de inkomensongelijkheid betreft. Een door de EU gefinancierd programma voor de ondersteuning van huisvesting, sociale voorzieningen en onderwijs in de driehonderd meest achtergestelde gemeenten is een grote stap vooruit, maar er zijn gerichtere maatregelen nodig om de toegang tot reguliere sociale voorzieningen en basisvoorzieningen te verbeteren. De ongelijke geografische spreiding van artsen vormt een ernstige belemmering voor de toegang tot gezondheidszorg in afgelegen gebieden. De beleidsmaatregelen voor het aanpakken van de lage uitgaven voor gezondheidszorg en de aanhoudende tekorten aan zorgverleners zijn nog altijd beperkt. De levensverwachting bij geboorte behoort tot de laagste in de EU. Het aanpakken van deze uitdagingen zou ook de opwaartse sociale convergentie ten goede komen, zoals ook wordt gesteld in de tweede landenanalyse van de Commissie in overeenstemming met het kader voor sociale convergentie ([24]).

(40) De huisvestingskosten hebben een negatief effect op de levensstandaard, vooral onder mensen die onder de armoededrempel leven. Tussen 2010 en 2024 namen de huizenprijzen met 230 % toe. De voorraad sociale woningen is beperkt en neemt almaar af, en zonder duidelijke en gerichtere steun vanuit de overheid voor het huisvestingsbeleid hebben huishoudens met een laag inkomen slechts beperkt toegang tot huisvestingssteun. Ruime en niet-gerichte huisvestingssubsidies en het beperkte woningaanbod hebben bijgedragen tot de stijging van de huizenprijzen.

([23]) De soepele overgang van lerenden binnen het gehele onderwijs- en opleidingsstelsel, horizontaal en verticaal.
([24]) SWD(2025) 95 final – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF), 2025.

(41) In het licht van de diepgaande evaluatie van de Commissie en haar conclusies betreffende het bestaan van onevenwichtigheden zijn de aanbevelingen op grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 in de aanbevelingen 1, 2, 3, 4 en 6 weergegeven. Het in de aanbevelingen 1, 2, 4 en 6 bedoelde beleid helpt om kwetsbaarheden in verband met financieringsbehoeften van de overheid en externe financieringsbehoeften aan te pakken. Het in aanbeveling 3 bedoelde beleid helpt om kwetsbaarheden in verband met kostenconcurrentievermogen en prijsdruk aan te pakken,

BEVEELT AAN dat Hongarije in 2025 en 2026 de volgende acties onderneemt:

1. de totale defensie- en veiligheidsuitgaven en -gereedheid vergroten en tegelijkertijd de schuldhoudbaarheid waarborgen, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van 6 maart 2025; zich houden aan de maximale groeipercentages van de netto-uitgaven die de Raad op 18 februari 2025 heeft aanbevolen met als doel een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie, en in dat kader de marge uit hoofde van de nationale ontsnappingsclausule te benutten met het oog op hogere defensie-uitgaven; de noodsteunmaatregelen voor energie afbouwen; doeltreffende coördinatie en duidelijke afbakening van het macro-economisch beleid voeren om budgettaire en externe duurzaamheid te waarborgen; de resterende prijs- en renteplafonds en soortgelijke maatregelen geleidelijk afschaffen om de verstorende effecten te beperken en de soepele transmissie van het monetair beleid te vergemakkelijken; het begrotingskader voor de middellange termijn versterken, de opstelling van jaarlijkse begrotingen afstemmen op het begrotingsjaar en de discretionaire bevoegdheid bij de uitvoering van jaarlijkse begrotingen beperken; de houdbaarheid van het pensioenstelsel op lange termijn verbeteren, zonder afbreuk te doen aan de toereikendheid van de pensioenen, met name door inkomensongelijkheden aan te pakken;

2. met het oog op de toepasselijke termijnen voor de tijdige voltooiing van de hervormingen en investeringen overeenkomstig Verordening (EU) 2021/241, vaart zetten achter de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, en snel de nodige maatregelen uitvoeren om de bescherming van de financiële belangen van de EU te waarborgen; de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's (EFRO, JTF, ESF+, CF) versnellen, in voorkomend geval voortbouwend op de mogelijkheden die de tussentijdse evaluatie biedt; de EU-instrumenten, met inbegrip van de kansen die worden geboden door het programma InvestEU en het platform voor strategische technologieën voor Europa, optimaal benutten om het concurrentievermogen te verbeteren;

3. het regelgevingskader en de concurrentie op de markt voor goederen en diensten verbeteren, met name in de detailhandel, door het vermijden van willekeurige administratieve interventies, van het gebruik van op maat gesneden wetgeving die specifieke ondernemingen onrechtmatig bevoordeelt of benadeelt en van marktverstorende door de overheid gesteunde transacties, en door het gebruik van noodmaatregelen te beperken tot wat strikt noodzakelijk is, in overeenstemming met de beginselen van de eengemaakte markt en de rechtsstaat; de ontwikkeling van de kapitaalmarkten stimuleren door fiscale en regelgevingsstimulansen te bevorderen; het innovatiekader voor de overheidssector en het bedrijfsleven versterken door de voorspelbaarheid van de overheidsuitgaven voor O&O te verbeteren en de bestaande maatregelen doeltreffender op kmo's te richten;

4. de diversificatie van fossiele energiebronnen versnellen met het oog op het geleidelijk afbouwen van de afhankelijkheid van Russische energiebronnen, en concrete maatregelen nemen om de subsidies voor fossiele brandstoffen af te bouwen, met name waar het accijnzen op diesel betreft, alsook subsidies die de elektrificatie van de woonsector in de weg staan; de flexibiliteit en het concurrentievermogen in de elektriciteitssector verbeteren door de balanceringsmarkt te versterken en de grensoverschrijdende handel in elektriciteit te bevorderen; de waterweerbaarheid verbeteren op basis van de natuurlijke waterretentiecapaciteit en versterkte administratieve capaciteit, en de circulariteit te vergroten, met name door verhoging van de afvalverwerkingscapaciteit;

5. de onderwijsresultaten te verbeteren en het percentage gediplomeerden van het tertiair onderwijs verhogen, en de deelname van kansarme groepen, met name Roma, aan hoogwaardig regulier onderwijs bevorderen door het beroep van leraar aantrekkelijker te maken en ervoor te zorgen dat meer leerlingen een diploma hoger secundair onderwijs behalen dat toegang geeft tot het tertiair onderwijs;

6. de toegang tot doeltreffende actieve arbeidsmarktmaatregelen vergroten, met name door bij- en omscholingsmogelijkheden te bieden aan de meest kansarme groepen, en zorgen voor een doeltreffende sociale dialoog; de toereikendheid van de sociale bijstand en de werkloosheidsuitkeringen verbeteren en ervoor zorgen dat iedereen toegang heeft tot essentiële diensten; de steunmaatregelen in de huisvestingssector richten op huishoudens met een laag inkomen en het woningaanbod te vergroten, onder meer voor sociale huisvesting.

Gedaan te Brussel, 8 juli 2025.

Voor de Raad

De voorzitter

S. LOSE